

سرنخ‌های دیجیتالی

رهگیری «ردپای دیجیتالی» بر پرده نقره‌ای

موضوع «افراموشی» دنیای مجازی و تهدیدها و فرصت‌های برجای ماندن «ردپای دیجیتالی» آدم‌ها در وب، از جمله موضوعات مورد توجه در بسیاری از آثار سینمایی جهان و به‌خصوص آثار پلیسی و جنایی است.

معرفی آگاهانه برخی از این آثار نمایشی مناسب برای دانش‌آموزان، در کنار نقد و تحلیل و گفت‌وگو درباره آن‌ها، می‌تواند نشان‌دهنده اهمیت موضوع در سطح جهانی و تقویت آموزه‌های سواد اطلاعاتی باشد.

هر چه فضای مجازی به نفوذ کردن در دنیای فیزیکی ادامه می‌دهد، سینما و تلویزیون هم بیشتر به رایانه‌ها و گوشی‌های هوشمندمان علاقه‌مندی شوند! هم‌اکنون در نقطه‌ای از تاریخ بشر قرار داریم که اکثر ما به‌طور هم‌زمان در حال زندگی در دودنیای موازی هستیم. شبکه‌های اجتماعی باعث شده‌اند اگر زندگی در فضای مجازی واقعی‌تر از دنیای واقعی نباشد، کمتر هم نباشد و رایانه‌ها و گوشی‌های هوشمند حکم درگاهی برای رفت‌وآمد بین این دو دنیا را دارند. پس تعجبی ندارد که صنعت سینما هم به این وضعیت جدید واکنش نشان بدهد.

فیلم «جست‌وجو کردن» محصول سال ۲۰۱۸ آمریکا، به کارگردانی آنیش چاگانتی است. داستان فیلم با ناپدید شدن یک دختر نوجوان به نام «مارگو» آغاز می‌شود. دختر نوجوان بعد از چند تماس بی‌پاسخ با پدرش «دیوید» در نیمه‌شب،

غیبت می‌زند. صبح روز بعد، وقتی دیوید بالاخره به این نتیجه می‌رسد که جواب‌دادن دخترش به تماس‌ها و جا گذاشتن رایانه کیفی‌اش در منزل غیرطبیعی است، تصمیم می‌گیرد با جست‌وجو در رایانه مارگو، راز ناپدید شدنش را کشف کند. از

اینجا جست‌وجو کردن پدر در رایانه دختر برای کشف سرنخ‌ها آغاز می‌شود و در طول فیلم شاهد تلاش فراوان او برای رمزگشایی از این ماجرا هستیم. دیوید با کمک یک کارآگاه پلیس به طرز سراسیمه‌ای از هر ابزار فناورانه‌ای که دستش می‌آید برای پیدا کردن مارگو استفاده می‌کند. سرک کشیدن پدر به درون زندگی اینترنتی دخترش، ما را با لایه‌های عمیق‌تر شخصیت دختر آشنا می‌کند. بزرگ‌ترین ترس دیوید همان چیزی است که بزرگ‌ترین ترس هر پدر و مادری است؛ نکند دخترش یک زندگی مخفی اینترنتی داشته باشد؟

فیلم «جست‌وجو کردن» به خوبی نشان می‌دهد که لورفتن زندگی خصوصی اینترنتی مان و افشای گفت‌وگوها و تاریخچه مرورگرمان چقدر ترسناک است! برای کسی که هدف جست‌وجو قرار می‌گیرد، سرک کشیدن در زندگی خصوصی اینترنتی‌اش، مثل دسترسی داشتن افراد دیگر به محتوای داخل مغز او و تمام احساسات و رازهایش است.

آقای آنیش چاگانتی در مقام کارگردان «جست‌وجو کردن»، قبل از این فیلم عضو تیم ساخت ویدیوهای تبلیغاتی شرکت (کمپانی) گوگل بوده است و به خاطر ساخت ویدیویی که همه آن توسط دوربین گوگل و از زاویه اول شخص ضبط شد، مورد توجه و تقدیر قرار گرفته بود. اینجا هم او سراغ قالبی (فرمی) رفته که همیشه با آن سروکار داشته است: ساختن فیلمی که با رایانه و فناوری گره خورده است و داستانش را از طریق آن‌ها روایت می‌کند؛ فیلمی که تمام اتفاقاتش تقریباً به‌طور کامل روی صفحه رایانه‌ها و گوشی‌های هوشمند و در لابه‌لای وبگاه‌ها (سایت‌ها) و پنجره‌های ویندوز و صفحه‌های شبکه‌های اجتماعی و ویدیوهای اینترنتی جریان دارد.

مخلود شدن «جست‌وجو کردن» به صفحه رایانه دیوید باعث می‌شود فیلم حالت مستندهای جرائم واقعی را به خود بگیرد؛ تعلیق فیلم به همان اندازه که از سرک کشیدن به درون ذهن اینترنتی مارگو سرچشمه می‌گیرد، به همان اندازه هم به خاطر موانعی است که دیوید در مسیر باز کردن راهش به درون ذهن اینترنتی مارگو با آن‌ها روبه‌رو می‌شود. از دسترسی به رمزها و تنظیمات امنیتی گرفته تا ورود به رسانه‌های اجتماعی دخترش.

«جست‌وجو کردن» شاید درباره ناپدید شدن یک دختر است، اما در عمل درباره دشواری پیدا کردن ردپای دیجیتالی به‌جامانده از این دختر است. کارگردان خوب می‌داند که در این نقطه از عصر دیجیتالی، ناتوانی ما در پیدا کردن راهمان در فضای مجازی، مثل گرفتار شدن در شهری بیگانه است که زبان مردمانش را نمی‌دانیم.

پیشنهاد می‌کنیم نسخه مناسب‌سازی شده این فیلم سینمایی را در کنار دانش‌آموزان ببینید و درباره ردپای دیجیتالی، حریم خصوصی و حفاظت از اطلاعات شخصی در عصر اطلاعات گفت‌وگو کنید.

